

HUPFEDI AUS TSCHIP (Pepi Polka)

LENGETŐS / UGRÓS POLKA

Gyűjtés helye: Szigetcsép / Tschip, Pesti Síkság, Csepel-sziget, Pest megye

Gyűjtötte: Kurt Petermann, 1977

Táncdialektus – földrajzi elhelyezkedés szerint Pestkörnyék, Csepel-sziget Pest megye

Tánc típus: kötött, körben járt páros tánc, több pár is táncolhatja

Tánc történet: A lengetős polka leírását Kovács Lajosné, szül. Wenczel Éva, az általa 1952-ben Szigetújfaluban alapított néptáncsoport részére a GRUSS POLKA című koreográfiájának leírásában találhatjuk meg. Gyűjtéseim folyamán az idős emberek kétféle Hupfedi (ugrós) lépésről beszéltek. Az ún. Grosshupfedi –ről és a Kleinhupfedi-ről. 2020. évi kutatásaim során a Zenetudományi Intézet Néptánc Archívumában láttam Tímár Sándor által 1966-ban Szigetcsépen gyűjtött néptánc felvételeket, melynek ugrós ill. lengetős polka variációi sokkal gazdagabbak, mint amit Kurt Petermann 1977-es felvételén látunk.

Vesd össze még az újhartyáni mars, az adonyi polka és a ceglédberceli ugrós lépésekkel. (szerk.)

Német vagy osztrák szakirodalomban egyelőre nem találok ugrós, vagy lengetős polka leírásokkal, illetve felvételekkel. Valószínűleg a magyar néptáncok hatására alakult ki. (szerk.)

Táncleírás:

A lépést a férfiak jobb, a nők bal lábbal kezdik.

Fogás: Váll - derékfogás.

A tánc menete:

A 2 ütemű motívum: polka lépés és lengetős (ugrós) felváltva is táncolható, így kétféle variáció jön létre.

1. ütem: Jobb lábbal helyben ugrunk, miközben a bal lábszárat szűken oldalt lengetjük, (a két térd egymás mellett marad) + bal lábbal helyben ugrunk, miközben a jobb lábszárat szűken oldalt lendítjük (a térdek egymás mellett maradnak) + jobb lábbal helyben ugrunk, miközben a bal lábszárat szűken oldalt lendítjük az előbbi módon. Ritmusa: titi-tá
Ezzel a polka lépéssel lehet a forogni, vagy helyben polkázni, vagy előre haladni.

2. ütem: helyben páros lábbal ugrunk (kis terpesztben) + a jobb lábat a bal láb elé keresztbe lendítjük, éles mozdulattal.

Ritmusa: tá-tá

Kurt Petermann felvételén a nő így táncolja a 2. ütemet: helyben jobb lábbal ugrunk + a bal lábat a jobb láb mögé keresztbe lendítjük, majd helyben egyet jobb lábon rugózunk + a bal lábat a jobb láb mögött keresztben megtartjuk.

A férfi így is táncolja a 2. ütemet: helyben bal lábon ugrunk közben a jobb lábat a bal láb mögé keresztbe lendítjük, majd helyben egyet bal lábon rugózunk, közben a jobb lábat a bal láb elé keresztbe lendítjük, éles mozdulattal.

Megjegyzés a Gruss Polka leírásánál: A páros ugróból, amikor egy lábra ugrunk igyekezzünk jó magassat ugrani.

Szigetcsépen 70-80 évesek táncolnak, így magasra ugrani nem tudnak, de az 1966-os felvételen még látszik. (szerk.)

Kurt Petermann felvételén a nő így táncolja a 2. ütemet: helyben jobb lábbal ugrunk + a bal lábat a jobb láb mögé keresztbe lendítjük, majd helyben egyet jobb lábon rugózunk + a bal lábat a jobb láb mögött keresztben megtartjuk.

A férfi így is táncolja a 2. ütemet: helyben bal lábon ugrunk közben a jobb lábat a bal láb mögé keresztbe lendítjük, majd helyben egyet bal lábon rugózunk, közben a jobb lábat a bal láb elé keresztbe lendítjük, éles mozdulattal.

A két asszony a Hupfedi-t egy másik polkazenére táncolja, mint a férfi – nő páros. Ők az általunk jól ismert Peppi polka dallamára táncolnak, de a **szöveget** nem éneklük hozzá.

A népzenei kottaanyag elérhető a www.emnosz.hu / „Kottatár” menüben harmonikára és kizsenekari feldolgozásban is.

Megjegyzés:

Érdekes, hogy Kurt Petermann ebben az esetben nem a lépés nevét adta meg a címben, hanem a dal első sorát. (szerk.)

Érdemes lenne összehasonlítani a Zenetudományi Intézetben fellelhető és Kurt Petermann által gyűjtött ceglédberceli ugrós felvételeit. (Sajnos utóbbi az MNOÖ könyvtárában hanganyag nélküli. A Zenetudományi Intézet még nem digitalizálta, így a kép-, és hanganyag nincs összevágva. (szerk.)

Készítette: Winhardt Ildikó 2021.

HUPFEDI AUS TSCHIP (Pepi Polka)

Gemeinde der Sammlung: Tschiep / Szigetcsép /Pester Umgebung, Tschepeler Insel / Komitat Pest

Gesammelt von: Kurt Petermann 1977

Tanzdialekt: Pesther Umgebung

Tanzart: Paartanz im Kreis, ein Art der Polka

Tanzfigur

Aufstellung: zueinander mit Zweihandfassung.

Die Männer beginnen mit rechtem Fuss, die Frauen mit linkem Fuss zu tanzen.

Variation 1.:

Takt 1: gewöhnlicher Polkaschritt mit dem Rythmen ti-ri-ta.

Takt 2: kleiner Sprung mit beiden Füßen, dann ziehen wir das rechten Bein ein bischen auf, zwischendurch mit dem linken Fuss hüpfen wir. (ta-ta)

Variation 2.:

Takt 1: kleiner Sprung mit beiden Füßen, dann ziehen wir das rechten Bein ein bischen auf, zwischendurch mit dem linken Fuss hüpfen wir. (ta-ta)

Takt 2: gewöhnlicher Polkaschritt mit dem Rythmen ti-ri-ta.

Es wird kein **Tanzlied** gesungen.

Notenheft auf der Webseite www.emnosz.hu / „Kottatár“

Geschichte:

Die Beschreibung der „Hupfedi“ ist in der Choreographie von Eva Kovács geb. Wenczel in Szigetújfalu in deutscher Sprache auffindbar Die alte Leuten haben mir über zwei Hupfedischritte, über die Grosshupfedi und über die Kleinhupfedi gesprochen. 2020 habe

ich die Aufnahme von Sándor Tímár aus Szigetcsép aus dem Jahr 1966 in dem Archiv des Instituts für Musikologie gesehen. Die Arten der Schritten „Hupfedi“ sind reicher, als Kurt Petermann nach 11 Jahren gesammelt konnte.

Siehe noch: Marsch aus Hartian, Polka aus Adon (gesammelt von László Wirth) und Hüpfedi aus Berzel.

In deutscher oder österreichischer Fachliteratur habe ich keine solche Schrittbeschreibungen gefunden.

Bemerkungen:

Es ist wissenswert, dass in diesem Fall Kurt Petermann anstatt des Namens des Volkstanzes den Titel des Musikstückes angegeben hat. Wir müssen weitere Forschungen und Vergleichen im Bereich des Schrittes „Hupfedi, Hüpfersch usw. beenden.

Dokumentiert wurde von Ildikó Winhardt 2021